

To ordbøgers ordforråd i et hundrede år

Halldóra Jónsdóttir & Þórdís Úlfarsdóttir

Árni Magnússon instituttet for islandske studier

To islandske ordbøger udkom med et hundrede års mellemrum: *Íslensk-dönsk orðabók* (1924) af Sigfús Blöndal (Obl) og *Íslensk nútímamálsorðabók* (ÍNO 2021) under redaktion af Halldóra Jónsdóttir og Þórdís Úlfarsdóttir. Den førstnævnte udkom på tryk mens den sidstnævnte findes kun på webben. Der blev foretaget en sammenligning af de to ordbøgers ordforråd, hvor OBl indeholder 111.000 lemmaer imod ÍNOs 56.000. Det undersøges hvorfra ordbøgernes indhold stammer, men oplysninger om dette kan bl.a. findes i Sigfús Blöndals forord. Ordene i ÍNO stammer for det meste fra en nordisk ordbogsbase der oprindeligt blev udarbejdet for det nordiske ordbogsprojekt ISLEX omkring året 2000, men frekvenslister og flere kilder er desuden blevet anvendt for at udvide lemmelisten.

Sammenligningen af de to ordbøger har det formål at konstatere de vigtigste ændringer i ordforrådet over en periode af et hundrede år. Automatiske programkørsler af lemmalisterne afslører hvor mange ord der er fælles for begge værker og er uafhængige af tid, noget som man kunne kalde for kerneordforråd i islandsk (diakroniske ord). Desuden sammenligner man enkelte alfabetiske ordlister, indeholdende bl.a. meget almindelige førsteled (*brauð*-, 'brød-', *veður*-, 'vejr-'), som er uafhængige af tid og social struktur. Endvidere undersøges opmærkning af ordforrådet efter sprogligt register i de to ordbøger, som begge benytter sig af sproglige markører, men der lægges vægt på forskellige ting.

Undersøgelsen har påvist at OBl indeholder et stor antal neologismer, hvoraf mange ikke har fået fodfæste i sproget, men redaktionen har på sin tid anset for vigtigt at samle dem på et sted. Der gøres rede for resultaterne af sammenligningen af ordforrådet, bl.a. med statistiske oplysninger.